

GÖTEBORGS UNIVERSITET
PSYKOLOGISKA INSTITUTIONEN

**Att synliggöra något som annars inte syns
- människors upplevelse av sina ickemonogama relationer**

Frida Hulthén

Examensarbete 30 hp
Psykologprogrammet
PM2519
Vårterminen 2017

Handledare: Fanny Gyberg

Att synliggöra något som annars inte syns - människors upplevelse av sina ickemonogama relationer

Frida Hulthén

Sammanfattning. Föreliggande studie syftade till att få djupare insikt i människors upplevelse av att leva i ickemonogama relationer. Semistrukturerade intervjuer genomfördes med sju respondenter i åldern 25-50 år. Genom den tematiska analysen framkom tre huvudteman. Studiens resultat visade att respondenterna hade en upplevelse av att inte ha trivts i parrelationer samt att de sedan de börjat leva i ickemonogama relationer lade vikt vid hur det var att leva utanför parnormen. De upplevde sig även påverkade av samhälleliga relationsnormer samt uppfattade en förändring hos sig själva och i synen på andra. Respondenterna hade även olika förhållningssätt till framtiden utifrån deras erfarenhet av att leva i relationer utanför parnormen. Sammanfattningsvis belyser studien vikten av att skapa en djupare förståelse för dessa människors relationsskapande.

En viktig aspekt av att vara människa är att skapa meningsbärande och betydelsefulla relationer. I Sverige finns ett ideal om en romantisk kärleksrelation till en partner, där den huvudsakliga motivationen för relationen är kärlek (Wängqvist, Carlsson, van der Lee & Frisé, 2016). Alla lever dock inte så här och den ickemonogama relationen kan i motsats till detta beskrivas som en relationsform i vilken personerna har flera romantiska, sexuella och/eller på annat sätt intima partners (Sheff, 2005). I samhället finns föreställningar kring ideal och normer och dessa anses påverka individens uppfattning av sina relationer (Öfsti, 2010). Hur människor som lever utanför parnormen ser på sina relationer är något forskningen vet väldigt lite om och det är därför av vidare intresse att studera detta. Den här studiens syfte är således att undersöka och belysa hur människor upplever att leva i olika former av ickemonogama relationer utanför tvåsamhetsnormen, samt vilken betydelse det har för deras relationsskapande. Kunskap om dessa människors upplevelse av sina relationer kan bidra till en ökad förståelse för en minoritetsgrupps meningsfulla relationsskapande.

Relationer och normer om relationer

Att ha meningsfulla romantiska relationer och intimitet är en särskilt viktig del av identiteten i unga vuxenår och fortsätter vara viktig livet igenom (Erikson, 1968; Kroger, 2007). Betydelsen av intimitet anses vara viktig och är den meningsfulla känslan av en villighet att ingå i stödjande, nära relationer utan att förlora känslan av sig själv (Kroger, 2007). Relationer erbjuder en kontext där känslan av identitet kan utvecklas- då individen som ingår i relationen behöver inta en position som både stödjer relationen och sig själv (Montgomery, 2005). Det är även i relationer som personen tillgodoser sitt dubbla existentiella behov av närhet och självständighet (Wennerberg, 2013).

Normer kring och utförande av relationer är kulturellt inbäddade och därför bör den sociokulturella kontexten tas i beaktande då vi studerar dessa (Wängqvist et al., 2016). Skapandet av relationer är således inte bara något som sker mellan människor fritt från kontext, utan är även avhängigt de sammanhang vari vi befinner oss. Hur vi skapar och formar relationer följer alltså ett västerländskt sammanhang inom vilket det råder ideal och normer. Den monogama heterosexuella relationen ses som en tyst norm som påverkar vårt sätt att leva och se på relationer (Foucault, 2002). Denna norm föranleds även av en historisk

kontext där parrelationen ansetts ha en återställande och upprättande funktion (Giddens, 1995). Giddens (1995) menar att den andra parten i en tvåsamhetsrelation ska uppfylla en brist som personen inte ens var medveten om tills kärleksrelationen inleds. Vissa beskriver att hela det västerländska samhället genomsyras och organiseras av tvåsamhetsnormen genom hur detta ideal reproduceras i exempelvis media, ekonomiska system, religiösa restriktioner och socialt tryck (Anapol, 2010). På detta sätt anses människan i den dominanta västerländska kulturens enda anständiga sätt att ha långsiktiga romantiska relationer vara inom monogamin och tvåsamheten (Conley, Moors, Matsick & Ziegler, 2013). Tvåsamhetsnormen kan således tolkas som ett fundament i vår sociala kultur (Kipnis, 2013; Magnusson, 2006; RFSU, 2009).

I den svenska kontexten råder ett ideal om kärlek som grund för det romantiska parprojektet (Magnusson, 2006; Wängqvist et al., 2016). I detta romantiska tvåsamhetsprojekt är de två komponenterna kärlek och sexualitet tätt sammankopplade och indikerar att kärlek är den primära motivationen för att hänge sig till relationen och att ha sex (Wängqvist et al., 2016). Den romantiska kärleken är även det de flesta ser som grundpelaren för att ingå i ett parprojekt (Magnusson, 2006) samt att samboskap och giftermål för många är sätt att manifesteras allvaret i en tvåsamhetsrelation (SCB, 2001). I den svenska kontexten idag är även samboskap och föräldraskap utan giftermål att betrakta som norm (Wängqvist et al., 2016; Magnusson, 2006). Idealet om parförhållandet är även något som återspeglas i det svenska juridiska systemet då de svenska lagarna reglerar exempelvis rättigheter och ekonomi genom giftermål (Mägi & Zimmerman, 2015). Det juridiska systemet människor lever under kan således påverka individens möjlighet att skapa familj utanför normen på ett rättssäkert sätt.

Föreställningar som förekommer i samhället antas påverka hur enskilda individer tänker kring och upplever sina kärleksförhållanden (Öfsti, 2010). Vilken betydelse individer tillskriver kärleksförhållanden kan alltså påverkas av idealet avseende tvåsamhet och leda till att personer upplever det mer önskvärt att leva i en monogam parrelation än i relationer med flera partners (van der Lee, 2013). Idealen och normerna förutsätts således påverka människor i deras relationsskapande och relationsformer vilka samverkar med förväntningar på dessa. Vissa anser att det finns en sannolikt orealistisk förväntan att en partner i en romantisk relation ska tillgodose de flesta av en individs behov i en monogam parrelation (DePaulo & Morris, 2005). Det har även visats att människor överlag har högre förväntningar på kärlekspartners än på andra närstående personer som vänner och familj (Fuhrman, Flannagan & Matamoros, 2009). Hur människor skapar relationer inom eller utanför tvåsamhetsnormen påverkar således inte bara relationerna utan också hur individen uppfattar sina relationer. Kunskap om personers uppfattning om sitt relationsskapande utanför parnormen kan bidra med ökad förståelse för vilken mening dessa människor lägger i sitt sätt att ha relationer. För att förstå hur normer och föreställningar samt förväntningar på relationer påverkar människor utanför parnormen behöver vi erhålla ytterligare kunskap om hur relationsalternativ utanför tvåsamhetsnormen kan se ut.

Ickemonogami

Det finns människor som inte identifierar sig med den normativa monogamin och där deras relationsdefinitioner och praktiker kan se olika ut. Ickemonogami är ett paraplybegrepp för varierande sätt att ha relationer utanför tvåsamhetsnormen (Klesse, 2006). Polyamori kan således innefattas i detta och är en term som beskriver en relationsorientering som förutsätter att det är möjligt och acceptabelt att älska flera människor i nära relationer, samt att upprätthålla flera intima och sexuella relationer samtidigt (Barker, 2006; Klesse, 2006). Denna relationsorientering kan även beskrivas som ett paraplybegrepp av diverse varianter av

ansvarsfulla ickemonogama relationer (Klesse, 2014). Polyamori kan på vissa sätt skiljas från relationsanarki där personer som kallar sig detta har ett synsätt på relationer som obegränsade, oavsett vänskapligt, sexuellt eller intimt innehåll (Nordgren, 2007). Relationsanarkister låter den individuella relationen istället utvecklas på sina egna villkor (Nordgren, 2012). Relationsanarkism är således ett förhållningssätt till relationer och en social praktik utifrån synsättet att relationer mellan två eller flera människor inte behöver styras av några förutbestämda regler eller normer, utan i stället kan utvecklas som en överenskommelse mellan de inblandade (Nordgren, 2007). För många av de utövande ickemonogama manifesteras polyamori inte i en specifik relationsform utan snarare av en hängivenhet till en uppsättning attityder gentemot relationer samt i kultivering av ett inre specifikt förhållningssätt av intimitet (Anapol, 2010). Polyamori innehar för vissa även en etisk dimension som stöder sig på konsensus och en uppsättning av interrelaterade värderingar såsom ärlighet, självkänedom och integritet (Barker, 2006; Klesse, 2014).

Det finns alltså människor som valt att organisera sina relationer på ett annat sätt än inom den normerande parrelationen och många gånger har detta val att göra med kritik riktad mot hur individen själv upplever sig påverkas av samhällets normer (Anapol, 2010). För att vidare förstå anledningar till och betydelser av detta behöver vi erhålla kunskap om hur kritik mot parrelationen kan se ut.

Kritik mot den normerande parrelationen

Det västerländska samhällets allmänna föreställning om monogamin som norm har mötts av kritik från olika håll (Anapol, 2010). En av synpunkterna rör föreställningen om monogamin som det av naturen givna (Barash & Lipton, 2001). Mononormativitet kan beskrivas som en dominant föreställning om monogamin som det normala och naturliga, analogt med antaganden om att heterosexualitet innefattas i heteronormativitet (Barker & Langdridge, 2010). Mononormativitet är som ideal ett ganska nytt koncept i mänsklighetens historia och det finns inga historiska bevis på att detta skulle vara mer naturligt än andra samlevnadsformer (Easton & Hardy, 2009). Människans uttrycksformer för sina relationer regleras och konstrueras av samhället och den västerländska kulturen har i olika tider haft olika sätt att arrangera sina relationer (Barash & Lipton, 2001; Lewin, 2002). Det finns historiskt sett många exempel på samhällen som arrangerat relationer och äktenskap på andra sätt än utefter monogamin (Barash & Lipton, 2001). Två exempel på detta är Oneida Community och Brook Farm Community, båda från början av 1800-talet och inom vilka människorna levde utanför tvåsamhetsnormen (Anapol, 2010). I västvärlden anses dock monogamin som norm för kärleksprojektet förekommit under de senaste 200 åren (Giddens, 1995).

Det finns alltså kritiska perspektiv mot mononormativiteten som ofta följer en kulturell och historisk kontext. Kritiken är även många gånger politisk (Barker & Langdridge, 2010) där Robinson (1997) summerar den politiska kritiken mot mononormativiteten som att monogamin är en del i en patriarkal struktur. I den patriarkala strukturen som åsyftas menas att mannens strukturella överordning kvinnan leder till att männen drar större fördelar av denna struktur och därigenom monogamin (Ambjörnsson, 2006). Robinson (1997) menar vidare att monogamin även privilegierar den patriarkala strukturens intressen kring ägande samt en social konstruktion av kvinnors ekonomiska beroende av män.

Ytterligare ett exempel på den politiska kritiken av monogamin som norm kommer från ett feministiskt poststrukturalistiskt och queerteoretiskt perspektiv. Enligt feministisk poststrukturalism är kategorierna sexualitet, kön och etnicitet inte något statiskt, utan något människan gör, alltså performativt (Lenz Taguchi, 2006). Relationer människor förväntas leva

i utifrån dessa kategorier anses således skapas utifrån föreställningar om relationer som därmed inte är bestämda (Magnusson, 2006). Inom queerteorin ifrågasätts det normala och istället för att sträva efter att det avvikande ska likställas det normala, vill queerteoretiker upplösa normerande kategorier såsom exempelvis kön och vilka relationer som skapas utifrån dessa (Ambjörnsson, 2006). Det finns även kritik riktad mot mononormativitet utan att kritisera monogamin per se. Anapol (2010) menar att kritiken snarare bör riktas mot den särställning den monogama parrelationen får i det västerländska samhället.

Tidigare forskning

Då relationsskapande för vissa människor sker utanför den monogama parrelationen är det av vidare intresse att studera relationers betydelse för dessa personer. Det finns väldigt lite forskning på människors upplevelse av att leva utanför mononormativiteten ur ett psykologiskt perspektiv (Barker & Langdridge, 2010). De fyra studier som enligt författarens vetenskap finns och som har studerat människors upplevelse av sina ickemonogama relationer har utförts i ett amerikanskt sammanhang och studerar de polyamorösas relationsskapande utifrån specifika parametrar. En amerikansk enkätstudie (Mitchell, Bartholomew & Cobb, 2014) med 1093 respondenter i varierande åldrar undersökte behovstillfredställelse i polyamorösa relationer och kom fram till att denna relationsform kan vara ett genomförbart och meningsfullt sätt att skapa relationer på. Liknande resultat fann Benson (2016) i sin fallstudie med tre polyamorösa kvinnor - att dessa kvinnors relationer motsvarar resultat i studier på monogama relationer med avseende på kvalitet. I ytterligare en studie (Morrison, Beaulieu, Brochman & Beaglaioich, 2013) gjord på 284 självidentifierade polyamorösa personer angående deras relationsmässiga välmående fann man att dessa upplevde högre självskattad intimitet i sina relationer än jämförande monogama grupp. Då Klesse (2006) studerade 44 personer som hade erfarenhet av polyamorösa relationer fann han att de upplevde att kärlek och intimitet var viktiga parametrar i sina relationer samt att upplevda normer för monogama relationer även genomsyrar de polyamorösas relationsupplevelser. Med andra ord så visar ovan nämnda forskning på att människors relationsskapande utifrån självskattad kvalitet är jämförbara oavsett om individen lever i en monogam eller polyamorös relation. De nämnda studierna har dock skett i ett amerikanskt sammanhang och då den svenska kontexten skiljer sig i olika avseenden (Frisén & Wängqvist, 2011) är det därför av intresse att vidare undersöka ickemonogama individers relationsupplevelse i Sverige.

Betydelsen av att leva i ickemonogama relationer är även viktig ur ett kliniskt perspektiv (Paulsson & Wennberg, 2014). Forskning har visat på betydelsen av att kunna känna tillit och att prata öppet om sina relationer i terapi (Krause, Horvath & Altimir, 2011) och även terapeuten bör kunna prata om relationell och sexuell komplexitet (Brandon, 2011). Det är alltså viktigt som klient att känna förtroende för sin terapeut. Många personer som lever i ickemonogama relationer upplever sig dock inte förstådda i sina relationsval i sin terapi (Paulsson & Wennberg, 2014) där de ofta upplever att de möts av misstänksamhet och dömande av sitt relationsval (Conley et al., 2012).

Syfte och frågeställningar

Syftet med föreliggande studie var att undersöka och belysa respondenternas upplevelse av att leva i ickemonogama relationer utanför parnormen. Exempel på frågor som ställdes i intervjun var: "Varför har du valt att leva i icke-monogama relationer?", "Vilken betydelse lägger du i denna relationsform?", "Hur kom det sig att du började fundera på ett nytt sätt om dina relationer?", "Har du funderat på om du skulle vilja leva annorlunda än du

gör nu och hur uppfattar du det iså fall?", "Hur ser du på din framtid utifrån denna relationspraktik?".

Metod

Deltagare

Denna studies deltagare bestod av sju respondenter i åldern 25-50 år med varierande könsdefinitioner och sysselsättning. Tre av de intervjuade uppgav att de såg sig som kvinnor, två refererade till sig själv som henne, hen eller den, och två definierade sig som män. Fem av respondenterna poängterade även att deras könsdefinition inte var av större betydelse för dem själva utan snarare något de ur samhällets ögon passerade som. Sex av respondenterna var yrkesarbetande och en studerade. Bekvämlighetsurval och kvalitativ representativitet tillämpades vid val av intervjudeltagare. I praktiken innebar detta att författaren av aktuell studie tillfrågade bekanta i omgivningen med erfarenhet av relationer utanför parnormen om de hade vänner/bekanta som levde liknande. Kriterierna för att vara med i studien bestod således i att personerna skulle ha erfarenhet av någon form av relation/relationer utanför att leva i par samt att de inte definierade sig som monogama/tvåsamma. För att minska beroendeförhållande och intervjuarens förförståelse för respektive respondent (Kvale, 2009) intervjuades ingen jag på förhand kände. Alla tillfrågade tackade ja och inget bortfall redovisas därför.

Tillvägagångssätt

I denna studie tillämpades snöbollsurval vilket innebär ett icke slumpmässigt urval av personer där man via redan valda personer letar sig fram till andra personer. Denna typ av urval är effektivt för att få tillgång till och undersöka så kallade dolda grupper (Noy, 2008) och ansågs således passa denna studie. Deltagarna kontaktades per telefon och efter detta skickades ett brev med information om studien och dess syfte ut (se bilaga 1). De deltagare som valde att tacka ja kontaktades då per telefon och bokades in för intervju. Intervjuerna utfördes företrädesvis på Psykologiska institutionen i Göteborg. De deltagare som inte hade möjlighet att ta sig dit intervjuades i deltagarens hem. För att säkerställa anonymitet och konfidentialitet med hänsyn till den intervjuade var endast respondenten och intervjuaren närvarande vid intervjun. Respondenterna fick skriva under ett samtyckesformulär (se bilaga 2) och intervjuerna spelades in. Intervjuns längd varierade mellan olika deltagare, från ca 25 minuter till ca 50 minuter.

Instrument

Inför intervjuerna utarbetades en semistrukturerad intervjumall med frågor rörande bland annat personens relationella praktik samt erfarenheter och upplevelser av detta (se bilaga 3). Intervjuguiden var inspirerad av frågor som används om relationer i Marcia's Ego Identity Status Interview (Marcia, Waterman, Mattesson, Archer & Orlofsky, 1993). Personernas erfarenhet och praktik förutsattes variera varför en semistrukturerad intervjumall bedömdes passa ändamålet bättre än en strukturerad (Kvale, 2009). Då studiens ämne även kunde uppfattas vara av privat karaktär genomfördes enskilda intervjuer istället för intervju i fokusgrupp (Kvale, 2009). Olika följdfrågor ställdes då detta ansågs nödvändigt och under

intervjun stod respondentens personliga och meningsbärande upplevelse av sina relationer i fokus. Exempel på frågor var: “Hur ser du på/praktiserar du dina relationer?”, “Hur viktigt är det för dig som person att du lever så här?”, “Hur levde du innan och hur tänkte du när du började leva annorlunda?”, “Vad har påverkat dina tankar/din upplevelse av hur du lever?”, “Hur tror du att du kommer att leva/ praktisera relationer i framtiden och vad tror du skulle kunna förändra sättet du lever nu?”

Databearbetning

En tematisk analys (Braun & Clarke, 2006) genomfördes av respondenternas svar. Valet av tematisk analys gjordes utifrån denna studies induktiva och explorativa ansats. Genom den tematiska analysen förväntades mönster i respondenterna utsagor finnas och delas in i grupper med teman, i detta fall rörande detaljer och en mer övergripande bild av respondenternas upplevelser att leva i relationer utanför parnormen. Inledningsvis utfördes och transkriberades sju intervjuer. Dessa kodades utefter liknande innehåll i respondenternas uttalanden och delades in i kodfamiljer. Med frågeställningen i åtanke omformades dessa efter arbetets gång och ur dessa växte sedermera flera centrala teman fram. För att illustrera dessa centrala teman samt för att ge en så rättvis och heltäckande bild av hela intervjumaterialet valdes citat ut ur intervjuerna. Alla respondenter finns således även representerade genom citat. För att säkra respondenternas anonymitet genererades fingerade namn vid respektive citat.

Etik

Även om etiska överväganden togs i beaktande inför studiens genomförande, finns det alltså etiska frågor värda att diskutera. Anonymitet och konfidentialitet tillämpades och lades stor vikt vid. Då citat valdes ut togs identifierbar information som exempelvis ortnamn bort. Dock finns det ändå ofta en risk att exempelvis citat kan kännas igen. Att svara på frågor av intim art är alltid förknippade med risk för att respondenten skulle kunna känna sig obekväma. Därför informerades respondenterna noggrant om att det gick att avbryta när som helst samt att de inte behövde svara på frågor de inte ville. Intervjuguiden som inspirerats av Marcia's Ego Identity Status Interview (Marcia et.al., 1993) förutsattes främja respondentens möjlighet att berätta sin berättelse som den själv ville och därmed styra intervjun i ändrad riktning om så önskades. Inför intervjun ombads respondenterna uppge ålder, sysselsättning samt egen könsdefinition. Genom att inte ge deltagarna förutbestämda kategorier för kön var förhoppningen att minska risken för upplevd stereotypisering vilket skulle kunna uppfattas kränkande. Detta till trots bör lyftas att tre av respondenterna betonade att deras könstillhörighet inte var viktig för dem utan snarare något de i samhällets ögon passerade som. Genom att denna studie gav dem pronomen utefter hur samhället kategoriserade dem skulle detta kunna bidra till att öka den stereotypa bilden av en könsuppdelning med tillhörande egenskaper.

Resultat

Syftet med detta arbete var att belysa respondenternas upplevelse av att leva i icke-monogama relationer utanför parnormen utifrån deras berättelse om vilken mening de lade i sina icke-monogama relationer. Under arbetet med den tematiska analysen av respondenternas upplevelse av att leva i relationer utanför parnormen framträdde mönster i personernas

berättelser av både relationell och interpersonell karaktär. Dessa mönster presenteras i tre teman med tillhörande underteman i Tabell 1. De teman jag fann belyses olika mycket i de olika intervjuerna och alla teman är inte representerade hos alla respondenter. För att ytterligare exemplifiera underteman presenteras dessa med en beskrivande text samt citat.

Tabell 1

Huvudtema och undertema

Huvudtema	Undertema
1. Att inte trivas i parrelationen	1.1 Hur det kändes i relationen 1.2 Vad jag tänkte om den normativa parrelationen
2. Att leva utanför parnormen	2.1 Att förhålla sig till normen 2.2 Förändrad berättelse om mig själv 2.3 Förändrad berättelse om andra 2.4 Vikten av mitt relationsval
3. Sättet att se på framtiden	3.1 Förändrad framtid 3.2 En fråga av praktisk natur

1. Att inte trivas i parrelationen

Att ha upplevelsen att på olika sätt inte trivas i monogama parrelationer samt att detta kunde vara en anledning att frångå sådana relationer var något som framkom i respondenterna utsagor och som bildade detta tema. Temat innefattar de underteman som berör hur personen kände sig i parrelationer; hur de tänkte kring relationen, ofta i relation till en större normstruktur och hur det har blivit då de kompromissat i relationen.

1:1 Hur det kändes i relationen. En central del i respondenternas utsagor rörande att inte trivas i parrelationer handlade om hur de uppfattade sig själva i dessa relationer och hur det kändes att vara i relationen. Flera av respondenterna uppfattade att de i sina parrelationer haft en annan upplevelse av relationen än personen de levte tillsammans med. Denna uppfattade diskrepans i känsla gjorde det svårt för dem och kunde leda till att de såg sig själva på negativa sätt. Då den betydelse respondenterna lade i den dåvarande relationen skilde sig från den gängse uppfattningen om en parrelation som deras partner ofta hade kunde detta leda till att de kände att de hade svårt att få gehör för sin vilja och upplevelse. Flera respondenter gav även uttryck för att de under en period försökt arbeta med sina monogama parrelationer trots att de hade en känsla av att inte riktigt trivas. Att kompromissa uppgav vissa av respondenterna som en metod de tagit till då de önskat få sina parrelationer att fungera. Detta upplevdes dock ofta leda till att de kompromissade mer på den andre partens villkor än sina egna. Känslor förknippade med hur det upplevdes att vara i den tidigare parrelationen var för de flesta negativa och i Jannis berättelse nedan tar det sig uttryck i ledsamhet och besvikelse.

“Jag ville att vi, jag och den andre parten, tillsammans ska få definiera vår relation, men att jag hade svårt att få gehör för det. Så jag kände väl att det inte gick så bra att ha relationer så, att jag ofta blev besviken eller ledsen eller att jag inte kände mig sedd eller lyssnad på.” (Janni)

Diskrepans i uppfattning om vad relationen ska innebära kunde också handla om att respondenten kände sig mindre fri att utforska sig själv och andra. För Kim handlade det om att risken för att göra den andre illa ökade då upplevelserna i relationen skilde sig åt.

”Ett av problemen upplevde jag var att göra vad jag kände för, eller att utforska något utan att göra illa människor. Att det är lätt att de blir avundsjuka eller svartsjuka.” (Kim)

Flera respondenter tog även upp negativa upplevelser kopplat till sina eller den andres förväntningar på relationen. Detta belyser Olle när han berättar om den konflikt som uppstod i honom.

”Men det är väl också förväntningarna och regelsamlingen som kommer på köpet när man ingår i en sådan vanlig relation som inte kändes bra oftast. Ibland har jag tänkt att den andre har förväntningar, för det är ju så det brukar vara, och det har inte heller blivit så bra. Som en konflikt mellan vad jag vill och vad som förväntas av mig.” (Olle)

Sandra beskrev upplevelsen av att inte kunna leva i en monogam parrelation och hur det blev för henne då hon gjorde det.

”S: Ja, och då har det gått käpprätt åt helvete i de relationerna. Jag har det inte i mig, jag kan inte vara trogen på det sättet, jag får fullständig panik och kan inte andas.

I: Så det var något du hade funderat kring, men inte riktigt kanaliserat?

S: Nä precis. Jag har mer tänkt att gud vad jag är en dålig människa som inte kan leva det här monogama livet. Att jag är kass och usel och inte kan behärska mig, all möjlig skit tänkte jag om mig. Och jag är ju liksom inte den personen.” (Sandra)

Senare i intervjun beskrev Sandra att hon tidigare försökt kompromissa med sina behov och vilka konsekvenser fick för henne.

”Och sen blir av så där duktig flicka och ska badda allas pannor och står helt svettig själv.” (Sandra)

1:2 Vad jag tänkte om den normativa parrelationen. Funderingar kring samhälleliga strukturer för relationer var något alla respondenterna på olika sätt lyfte i sina utsagor och som kodades in i detta undertema. I dessa fall präglades personernas berättelser mer av deras tankar kring relationer snarare än hur det kändes att befinna sig i dem. Ett flertal respondenter såg parrelationen som en del av en större samhällelig kontext och satte det samman med hur de uppfattade sig påverkade av denna. Deras utsagor präglades i dessa fall ofta av kritik riktad mot det respondenterna uppfattade som normativa strukturer. Ideal kring att vara trogen och att dela upp sina relationer i fack eller att känna en viss typ av kärlek kunde vara exempel på det respondenterna beskrev som normativa strukturer i relationer. Andra aspekter kunde handla om att den normativa relationen förväntas följa en förutbestämd progression. Inom detta ideal för relationsutveckling upplevde personerna att de borde göra saker på ett visst sätt i en viss ordning gällande exempelvis när de bör flytta ihop eller på annat sätt stadga sig. Respondentens direkta ifrågasättande av normer kring relationer kunde vara en anledning till att den sedermera valde bort parrelationen till förmån för andra sätt att leva. En beskrev att hon inledningsvis på flera sätt var engagerad i politisk aktivitet vilket för

henne handlade om att vara generellt skeptisk till normer och som ledde henne till att även ifrågasätta relationsnormer.

“Alltså jag har ju ganska mycket automatiska spärrar mot att följa upptrampade spår, och att det finns en inbyggd misstänksamhet att gå igenom där det gått in allt för många. För jag vet att vi gärna har det där att vi gärna följer utan att tänka, och att det finns så många andra exempel på att det är dåligt. Och något slags motstånd som jag redan har i och med att jag lever inkapslad i någon slags kapitalism, och då är jag ju på vakt mot sånt där.” (Em)

Tankar kring strukturer för relationer var något som Olle tog fasta på i samklang med sin upplevelse att inte riktigt få sina parrelationer att fungera tillfredställande.

“Jag tror att jag tänkte att den här grundläggande saken om att man kan älska flera samtidigt, eller ha känslor för flera samtidigt. För det har man ju annars, för sina vänner eller barn eller så. Man älskar eller gillar ju sina barn lika mycket till exempel, jag slutar ju inte att älska det ena för att jag får ett till.” (Olle)

Även Umi beskrev sina tankar kring normer för relationer och hur det för hen hängde ihop med andra aspekter av att se sig själv.

“För det första har jag inte definierat mig som hetero, och sedan så har jag väl varit väldigt kritisk till det där sättet att man i normen äger varandra i princip. Man äger varandras frihet att tycka om andra och känna kärlek till många personer. Och att skuldbelägga det är ju bara jättetråkigt, så det är ju en grej jag funderade över.” (Umi)

Det kunde även för vissa respondenter handla om att på förekommen anledning känna sig tvungen att ifrågasätta det normativa sättet att ha parrelationer, exempelvis då det uppstår en situation i relationen som respondenten känner sig nödgad att hantera. Tess beskriver hur det var då hon hade en relation som förändrades och därför uppfattade att hon behövde tänka kring vad det innebar för henne.

“Men samtidigt så råkade jag och den här bästa kompisens slash före detta ragget ligga med varandra /./, och då var det ju lite så- Hur ska vi göra nu? Nu har vi ju den här situationen då vi vet allt om varandras pågående relationer, jag visste ju att han träffade en tjej och det har ju inte stört mig hittills så varför skulle det börja störa mig nu? För jag har ju vetat hela tiden. Och han visste att jag hade den där relationsanarkistkillen och hade inget problem med det. Så då resonerade vi det som att vi kunde väl ha det som vi brukade och ibland ligga med varandra för det tycker ju vi är trevligt.” (Tess)

2. Att leva utanför parnormen

Alla respondenters utsagor belyste hur det var att leva utanför parnormen och detta tema berör denna upplevelse. Centralt i detta tema var respondenternas berättelser om hur de på olika sätt förhöll sig till normen om parrelationer även då de valt ett annat sätt att forma sina relationer. Det handlar även om respondenternas uppfattning av en förändrad syn på och uppfattning av sig själv. Den upptäckarglädje de uppfattade i att hitta nya dimensioner av sig själv eller att känna en större trygghet i sig själv var exempel på en förändrad syn på sig själv. Det handlade också om respondenternas nya sätt att relatera till och utforska och skapa

kommunikation med andra. Slutligen återfinns också undertema som reflekterar vad respondenterna lade för vikt i detta sätt att leva i relation till sitt övriga liv.

2:1 Att förhålla sig till normen. I detta undertema finns berättelserna som speglar hur respondenterna på olika sätt förhöll sig till normen om parrelationer även då de valt ett annat sätt att leva. För alla respondenter var en medvetenhet om sitt relationsval något som präglade deras utsagor. Strategier att hantera andras fördomar så väl som den egna upplevelsen att vara annorlunda och de känslor som förknippas med att vara icke-normativ kunde vara exempel på detta. Tess beskrev ett exempel då det skulle kunna bli tydligt att hon levde annorlunda.

“Men om vi tänker som fikasituationen på jobbet, då har det mest blivit påtagligt i de fall det handlar om en anekdot. Säg att vi pratar om juice och jag har en person, ett ragg, som har en juicepress, då är det ju lite så här hur ska jag säga /../ Annars kan ju alla säga att min fru, man, sambo har en juicepress. Det passerar ju som ett socialt acceptabelt sätt att säga att- Hej, jag har någon att ligga med, vid ett fikabord. Så då vet jag inte om jag ska säga att jag har ett ragg som har en juicepress/.. så det är ju sådana gånger det märks, då måste man synliggöra något som annars inte syns.” (Tess)

Umi tog upp fördomar, både sina egna och andras, kring hur relationer bör vara och hur detta påverkade hen.

“Jag tänker ju ibland att folk inte förstår vad det här är liksom, detta förhållningssätt till relationer liksom. Att jag har fördomar om att de har fördomar kring flersamhet, det är väl någon slags baksida kan man säga. Och jag har ju mötts av folks fördomar också, att de kan gå med på att man är queer, men det här med att ha flera relationer och så, att inte definiera vad det är utifrån de ord som folk oftast använder, det är svårt för vissa. Och då tänker jag att många uppfattar mig som väldigt gränslös, att jag kanske inte respekterar mina partners eller att jag skulle kunna vara väldigt gränslös i förhållande till den här nya personen. Så där känner jag ju att jag blev väldigt självmedveten.” (Umi)

Flera respondenter beskrev hur de upplevde sig negativt påverkade av det de uppfattade var normativa sätt att se på relationer. Janni belyste de känslor det för hen är förknippat med att leva i ickemonogama relationer.

“Samtidigt så har det ju komplicerat saker, och gjort saker krångligt, kan det kännas som ofta. Därför att jag upplever att det är svårt att inte följa en norm och hela tiden förhålla sig till den och att vara väldigt arg över att den finns. Och ledsen för att andra vänner som jag inte tänker som inte jag förstår när jag pratar om sådana saker. Så frustrerad, arg och ledsen har jag ju blivit mycket mer ofta. Fast också gladare.” (Janni)

Kim kände sig inte så negativt påverkad av normen. Han berättade istället hur han brukar hantera situationer då relationer förs på tal i umgängen som präglas av ett normativt tänkande.

“Jag är ju aggressivt öppen med att jag är poly, jag berättar det ju för alla och envar. Om folk pratar om sina fruar så pratar jag om mina sötnosar. Jag tycker det är trevligt att åtminstone kunna visa på att det finns andra som lever på ett annat sätt, även på jobbet och så.” (Kim)

2:2 Förändrad berättelse om mig själv. I intervjusvaren framkom många aspekter av hur respondenterna upplevde att de själva förändrats och kände sig sedan de började leva utanför parnormen. Gemensamt för de flesta utsagor i detta undertema var upptäckarglädje inför och nyfikenhet på olika sidor hos sig själva. Då respondenterna upplevde att de av sagt sig många av de föreställningar de uppfattade omgärdade sina tidigare parrelationer fann de att de kunde se sig själva med nya ögon samt att bilden av sig själva ibland varierade i mötet med olika människor. Att leva i relationer utanför parnormen uppfattades av alla respondenter som att ge sig tillåtelse att känna och tänka på olika sätt beroende på person och sammanhang. Det kunde även handla om att se det egna sättet att organisera sina relationer som en skillnad från andras sätt att leva. Olle beskriver hur hans syn på sig själv förändrats och lett till större medvetenhet om sig själv.

“Jag tror inte jag har upptäckt en ny sida, men mer som att jag har blivit mer medveten om att jag har olika sidor som triggas med olika personer. Som att jag med den här personen är ganska lugn och harmonisk, känslösam och inläggande. Medan jag med den där är mer energisk och lekfull, mer på det sättet.” (Olle)

Flera respondenter beskrev att kunna förstå sig på och vara tydlig med sina behov samt att skilja dessa från andras som betydande för hur de såg på sig själva i sina relationer. För Umi handlade det om att tydliggöra sina behov och satte det i relation till vad hen gör för val.

“Som att det innebär att utforska vad jag själv vill och har för behov och att välja utifrån det snarare än utifrån hur det ska vara liksom. Att slippa det där andra.” (Umi)

I Sandras berättelse framkom en något annorlunda bild. Då hon såg på hur hon levde var det för henne som att se sitt liv i retrospekt och med tyngdpunkt i att hon upplevde sig skilja ut sig från andra.

“Nä, men det har jag ju förstått att jag inte är som alla andra, det har jag fått inse. Vilket jag har haft oerhört svårt att förstå bitvis. Jag har gjort väldigt mycket av det där som inte ingår i kvinnobilden, gjort saker själv, företag och hus och hela den biten. Så jag har inte funderat kring det, mitt sätt har bara varit, utan andra alternativ. Mer för kul skull.” (Sandra)

2:3 Förändrat sätt att relatera till andra. Återkommande i respondenternas utsagor var berättelser som rörde hur synen på andra förändrats då deras relationsform ändrats från monogam till icke-monogam. Flera beskrev att det i parrelationer uppfattades finnas en rigid syn på andra människor utifrån vilken etikett de tilldelats. Huruvida den andre personen sågs vara exempelvis en blivande partner eller vän påverkade tidigare deras syn på människor. Då respondenterna kände sig friare i synen på sig själva och sina relationer framkom att de även kände sig mer öppna mot andra människor. Detta rörde i vissa fall att inte dela in människor i relationsfack och i andra fall att vara mer öppen för människors föränderlighet generellt. En viktig pusselbit av det förändrade sättet att ha relationer uppfattades även vara kommunikation, något som alla respondenter förhöll sig till även om de lade olika vikt vid det. För Em handlade det förändrade sättet att relatera till andra om att se varje person som gelikar och vänner.

“Jag har inte bestämt mig för att kalla de olika saker typ som att det här är min flickvän eller så, eller olika poster på de olika personerna. Utan mer som att de är vänner. Så tänker jag nog om alla mina relationer i stort sett, att de är mina vänner. Och att det är viktigt med vänskap.” (Em)

Då Janni beskrev hur hen uppfattade sina relationer idag lade hen tonvikten på sin uppfattning om den andre utifrån att det inte spelade någon roll vad relationen skulle komma att bli.

“Och sedan så kände jag att jag blev förtjust i en kvinna och det gjorde ju att jag ifrågasatte en massa saker och funderingar kring relationer och vad som är intressanta relationer för mig. Och kanske att den personen blev väldigt intressant som människa och vän och att det då inte längre vad intressant för mig huruvida det var en kärleksrelation eller inte. Att den var en inspiration oavsett.” (Janni)

För Kim handlade att leva icke-monogamt om en ökad möjlighet att se varje person.

“På det sättet att ha flera relationer ger så mycket mer medvetenhet om de individuella relationerna. Man måste mycket mera skilja dem åt och se vem varje person är, oavsett om det är i sängen eller vad den vill ha till frukost. Och då du måste ha det i tanken blir du också mer medveten om att skillnaden finns där, och att uppskatta den skillnaden.” (Kim)

En viktig del av det förändrade sättet att relatera till andra beskrevs av de flesta respondenterna vara att på olika sätt kommunicera. Tess beskrev att det exempelvis kunde vara viktigare att kommunicera då en relation förändrades utifrån att det inte fanns samma regler att förhålla sig till som i en parrelation.

“Så jag tror att det är någonting som jag skulle prata om förr eller senare i alla fall, eller om det händer någonting i relationen. Som att den går från att vara osexuell till att den blir det eller tvärtom, eller att den skulle ebba ut, så skulle jag vilja prata om det. Om det liksom inte kändes som att det var så det var tänkt.” (Tess)

2:4 Vikten av mitt relationsval. Detta undertema återspeglar respondenternas sätt att se på sitt relationsval då de satte det i relation till sitt övriga liv. Respondenternas uppfattning om huruvida deras sätt att organisera sina relationer var viktigt för deras liv i stort varierade mellan berättelserna men även inom varje intervju. I de flesta intervjuerna framkom att det ickemonogama livet för respondenten blev viktigt då den kom i kontakt med andra människor vare sig om de levde liknande eller inom den mer normativa parrelationen. Vissa av utsagorna präglades av respondentens medvetna ställningstagande angående sitt ickemonogama relationsval och att valet i sig varit viktigt. Ett par respondenter såg det mer som ett sätt att organisera sina relationer i dagsläget och därför inte något de hade behov att lägga allt för mycket krut på att definiera. Olle upplevde att steget till att leva ickemonogamt varit stort just för att han ansåg att relationer är viktigt för honom i livet i övrigt.

“Det kändes väldigt stort, eller det blir ju som att ta ett väldigt stort steg. Jag menar det är ju en väldig stor del av ens liv, alltså relationer är ju något av det viktigaste i ens liv, eller ja det viktigaste. Så ja, det var ju stort att ta det steget, men framför allt att kunna stå för det.” (Olle)

Umi upplevde att vikten hen lade i att ha ickemonogama relationer blev större då hen träffade andra människor.

“Ja, jag går ju inte runt och tänker på att jag är relationsanarkist så ofta, utan det är väl mer när jag kommer i kontakt med personer som är mer normativa eller som inte förstår kanske, som jag ser på mig själv så. Eller då blir jag ju väldigt tydligt relationsanarkisten liksom. Jag tror att jag läst mycket om det och som jag sa nysst att det finns andra personer jag kan prata med och som delar de här tankarna” (Umi)

För andra respondenter var det inte lika viktigt hur de praktiserade relationer för livet i stort. Dessa berättelser präglades snarare av ett sätt att hantera nuet. Tess ger exempel på detta.

“Det är ju inte heller så att jag nödvändigtvis tänker att det är permanent för mig!./ Jag har ju haft monogama relationer som fungerade bra, jag skulle nog kunna ha det igen, jag har det bara inte just nu. På obestämd tid har jag inte det nu.” (Tess)

Även för Sandra var det ickemonogama livet något som passade henne nu men inget hon identifierade sig med.

“Det går väl i perioder, hur jag är och hur jag vill ha det!./Så nä, det är väl inte viktigt på det sättet. Men just nu, ja ändå, för nu gör jag ju detta”. (Sandra)

Kim reflekterade över hur sättet att organisera sitt relationsliv hade lett honom till att se andra delar av sitt liv på ett liknande sätt.

“En sak som jag skulle vilja konstatera är att jag skulle vilja att mitt liv var mer poly! Det skulle vara nice att liksom ha två jobb som fick ge varandra något !./ eller att ha typ tre eller fyra olika jobb som kunde alterneras, för att få olika input och stimulans” (Kim)

3. Sättet att se på framtiden

Detta tema handlar om hur respondenterna förhöll sig till och tänkte kring sitt framtida relationsliv utifrån att de lever i ickemonogama relationer idag. Här återfinns underteman som reflekterar respondenters sätt att beskriva hur något i dem förändrats i synen på relationer, något de tänkte sig skulle färga deras relationer i framtiden. Det handlar även om uppfattningar om framtiden av mer pragmatisk art såsom saker som kanske skulle kunna hända och som respondenten ibland uppfattade sig kunna påverka och ibland inte.

3:1 Förändrad framtid. Då de flesta av respondenternas berättelser präglades av upplevelsen att de på olika sätt förändrats sedan de börjat leva i ickemonogama relationer beskrev de även hur detta kom att påverka deras syn på framtiden. Vissa såg samma mönster i anledningen till varför de valt att förändra sina relationer från första början medan andra uppfattade att denna förändring kommit som en konsekvens efteråt. Oavsett lade de vikt vid att de trodde att det även skulle komma att påverka deras fortsatta sätt att se på relationer i framtiden. Det kunde handla om att de lade en ny mening i sina relationer eller att de uppfattade sig själva som så förändrade att det skulle vara svårt att ta steget tillbaka till monogama relationer. Skillnaden mellan detta undertema och “Förändrad berättelse om mig

själv” är att utsagorna i detta undertema handlade om hur respondenten såg framtida relationer i ljuset av sin förändring. För Umi handlade synen på framtiden om ett inre förhållningssätt.

”U: Jag har svårt att se att jag skulle försöka leva och ha relationer på det sättet jag hade innan jag kallade mig relationsanarkist.

I: Att gå tillbaka är inte ett alternativ?

U: Nä, för det känns ändå som att jag kämpat mig hit av en anledning. Och sedan kan det ju förändras, jag kan ju förändras, men det känns ändå som att det är en del av min personlighet, att förhålla mig kritisk till vissa saker.” (Umi)

Tess lyfte att formen för relationen inte var det mest betydande utan lade vikten vid att kunna dela med sig av sig själv och att få stimulans tillbaka i kommande relationer.

“För jag gör ju saker och tänker på saker som jag inte tänkte på förr i tiden. En annan sak som jag upptäckt../ Men det är att jag kan ha svårt att vara i relationer där jag får en tydlig mentorsroll. Jag vet inte riktigt om jag haft det. Men jag kan vara det på vissa områden men då måste jag få något tillbaka, annars blir jag understimulerad av relationen, att jag blir oskuldens guide till galaxen i den här relationen för jag har gjort en massa saker, och den personen har bara haft en liten fyrkant som den rört sig inom. För man breddar ju sina perspektiv när man provar sig fram, trots att man inte gillar allt så har man ju ändå testat och vet att det i så fall är något man testat igen, man vet ju något om sig själv då.” (Tess)

3:2 En fråga av praktisk natur. I flera respondenters berättelser framkom även att inställningen till sina relationer i framtiden var en fråga av praktisk natur. Detta kunde handla om saker de uppfattade att de själva rådde över eller saker utanför deras kontroll och detta undertema lyfter hela spektrat. Respondenterna beskrev att framtiden kunde komma an på egna val de kanske skulle komma att göra i livet, vilken tid som skulle finnas för olika saker, var de kunde tänkas bo eller vilka människor de kunde komma att träffa. Vissa respondenter ansåg att praktiska förutsättningar kunde komma att påverka deras möjligheter i relationer samtidigt som de också lade vikten vid att de själva såg på relationer på ett visst sätt. Em gav exempel på detta då det för henne handlade om var hon skulle bo i framtiden.

“Men jag tänker att det kanske är nog för mig att bo inne i stan just nu, att jag kanske egentligen borde bo lite utanför. Och då, om jag hittar en annan boendeform så kanske det kommer att leda till att jag får några andra relationer, och det i sin tur kan leda vidare till nåt vilket gör att det inte blir stagnation för mig i mina relationer.” (Em)

För Tess var hennes framtida relationer förknippade med vilken tid hon skulle kunna tänkas ha för olika viktiga saker i sitt liv.

“Att det kan ju vara så att man exempelvis skulle få barn och har ett heltidsjobb och en relation, då tänker jag att det skulle i princip sluka all tid man hade, och då skulle det ju vara så att det finns väldigt lite utrymme till att känslomässigt jonglera andra relationer. Och då är det ju egentligen inte för att man känslomässigt vill vara monogam, utan för att man bara orkar ett visst antal saker” (Tess)

Sandra hade en pragmatisk syn på det framtida livet och relationer som skulle kunna erbjuda saker hon i dagsläget vare sig ville eller kunde ta ställning till.

*“Jag tänker ju att det som passar mig nu inte behöver passa mig sedan, som att jag kan inte påverka hur det kommer vara sedan eller gräma mig över det som hänt”
(Sandra)*

Diskussion

Den här studiens syfte var att få djupare insikt i människors upplevelse av att leva i relationer utanför parnormen. En tematisk analys av sju semistrukturerade intervjuer genomfördes vilket resulterade i tre huvudteman med tillhörande underteman. Dessa var: "Att inte trivas i parrelationer", "Att leva utanför parnormen" och "Sättet att se på framtiden". Huvudfynden var bland annat att respondenterna hade en upplevelse av att inte ha trivts i parrelationer, att de uppfattade att de lade vikt vid hur det var att leva utanför parnormen samt att respondenterna hade olika förhållningssätt till framtiden utifrån deras erfarenhet att leva i relationer utanför parnormen. Nedan diskuteras resultaten mer i detalj.

Att inte trivas i parrelationer

De allra flesta av respondenterna uttryckte på olika sätt att de inte trivts med att leva i monogama parrelationer. Upplevelsen handlade om att känna att parrelationen var något som respondenterna inte mådde bra av och konsekvenserna kunde ta sig uttryck i ledsamhet, besvikelse och självanklagelse. Flera respondenter uttryckte även att det kändes svårt att kompromissa med sin partner då de själva egentligen upplevt sig vilja utveckla relationen i en annan riktning. Det är möjligt att resultaten återspeglar respondentens upplevda tryck att infinna sig i en parrelation och att det lett till att de inte mådde bra i denna typ av relation. Detta stöds av forskning som lyfter att människor som följd av den i samhället rådande mononormativiteten känner ett tryck att inrätta sig i en monogam relation, vilket kan påverka deras psykiska hälsa (Conley et.al., 2012). Flera respondenter tog även upp att de uppfattade att de haft andra förväntningar på sina parrelationer än den de levde med vilket påverkat relationen negativt samt gjort att det varit svårt för respondenterna att få gehör då de haft en annan förväntan. Att människor överlag har högre förväntningar på en kärlekspartner än på övriga relationer är något som Fuhrman och kollegor (2009) belyser. Det är möjligt att de respondenter som lyfter en svårighet i relationen som följd av skilda förväntningar uppfattar svårigheten just på grund av att den partner de levde med hade en mer normativ förväntan än de själva hade. En svårighet att anpassa sig till förväntningar kopplade till en heterosexuell parrelation var även något vissa respondenter beskrev. Magnusson (2006) beskriver att en spänning i relationen kan skapas då en könsbetingad maktobalans som bygger på mannens överordnade position gentemot kvinnan går i kliché med vårdandet av den romantiska relationen vilket innefattar förväntningar på sig själv och den andre i relationen. Det är också möjligt att den vantrivsel respondenterna beskriver kan ha att göra med denna upplevda spänning. Då respondenterna försökt anpassa sig till det de uppfattade som förväntningar från den andre parten och som de själva inte kunde känna igen sig i, kunde detta leda till att de kände det svårt att skapa en egen definition av relationen och sig själva.

Merparten av respondenterna hade även uppfattningar och funderingar om den normativa parrelationen som de var kritiska till. Respondenterna satte i dessa fall kritiken i samband med samhälleliga strukturer för relationer och hur de själva uppfattade att de inte trivdes med att anpassa sig till dessa strukturer. Resultaten i denna studie går i linje med forskning som beskriver att det finns föreställningar om att relationellt utforskande som följer en utveckling där experimenterande med relationer är en del av tonåren och att fasta parrelationer samt en stabil uppfattning om sig själv är något som förväntas i vuxenåren

(Anapol, 2010). Dessa föreställningar är även de en norm som påverkar människor i synen på och utforskandet av sig själva (Easton & Hardy, 2009). Uppfattningen om det normativa sättet att organisera relationer som en del i en större politisk struktur verkade även vara ett synsätt som de flesta av respondenterna anammade. Med utgångspunkt i att parrelationen kan ses som ett patriarkalt manifest belyser Robinson (1997) att det framför allt för kvinnor är en viktig del av deras agentskap att välja vem hon ska ingå i en sexuell relation med så väl som en del i ett politiskt beslut. För merparten av respondenterna som definierade sig som kvinnor såväl som män i studien tedde det sig varit ett viktigt beslut av medveten art att välja att ta avstånd från monogama parrelationer. Detta skulle kunna vara ett uttryck för valet att organisera sina relationer på annat sätt som en del av deras agentskap.

Att leva utanför parnormen

Alla respondenter beskrev att de förhöll sig till normen om monogama parrelationer även då de valt att leva i ickemonogama relationer. Eftersom den monogama parrelationen anses vara ett starkt ideal i det västerländska samhället (Anapol, 2010) är det inte förvånande att respondenterna kände sig nöjda att ha en relation till detta ideal. För vissa respondenter var det således också mer av ett konstaterande av situationer då det skulle kunna bli tydligt för dem att de valt att leva annorlunda. Andra respondenter beskrev hur mötet med människors fördomar kring deras sätt att leva ledde till att de kände sig uppfattade vara på vissa sätt samt att de kände sig begränsade och att deras ickenormativa relationsskapande var ett tabubelagt ämne. Detta var ett oroväckande fynd som visar på det osynliggörande som kan drabba människor som väljer att leva i ickemonogama relationer. Resultatet i denna studie går tyvärr även i linje med forskning som beskriver att då personer utmanar kulturellt godtagbara sätt att ha relationer på osynliggörs dessa ofta eller stämplas som onormala och i bästa fall som konstiga (Barker, 2005). Forskning säger även att negativt bemötande och diskriminering är något som människor som lever i ickemonogama relationer ofta möter (Anapol, 2010) och som även detta återspeglas i denna studies resultat då vissa respondenter beskrev hur andras fördomar påverkar dem i deras vardagsliv och relationsskapande. Studier (Walch, Ngamake, Bovornusvakool & Walker, 2016; Faur, 2007) har visat på hur diskriminering på grund av att tillhöra en minoritetsgrupp gällande sexualitet kan leda till sämre psykisk hälsa i form av depression, ångest och låg självkänsla. Flera respondenter i denna studie lyfte även att de ofta upplevde att det i sociala sammanhang blev deras ansvar att synliggöra relationer som i vanliga fall inte syns och att detta ledde till att de kände sig ledsna, arga och missförstådda.

Ett annat intressant fynd var att respondenterna hade en förändrad bild av sig själva sedan de börjat leva i ickemonogama relationer. Flera respondenter upplevde en ökad grad av medvetenhet om sig själva och sina behov samt en glädje i att upptäcka dessa i samklang med andra människor. Detta fenomen kan förklaras utifrån teorier om differentiering vilket beskrivs i psykologisk litteratur som människans förmåga att balansera det dubbla behovet av närhet och autonomi (Wennerberg, 2013). Wennerberg (2013) lyfter vidare att strävan efter att differentiera sig är en viktig utvecklingsuppgift för människan samt att känslomässigt öppna relationer fungerar som en katalysator för denna utveckling. En tolkning av resultaten är att respondenterna genom sina ickemonogama relationer haft en bättre möjlighet att skapa känslomässigt öppna relationer samt att deras differentieringsprocess underlättats i deras nya form för relationer. Då respondenterna uppfattade att de valt ett sätt att leva som passar dem bättre ökade deras möjlighet att utvecklas mer självständigt men ändå i nära samspel med andra. En annan tolkning kan vara att respondenterna upplevde ett större spektrum av skiftande subjektiviteter i relation till andra. Det större spektrat kan i sin tur lett till att de kunde se och glädjas åt olika sidor, upplevelser av och behov hos sig själva i relation till olika

personer. För att klargöra detta behövs mer forskning som undersöker huruvida respondenterna exempelvis söker tillgodose olika behov hos olika personer.

Ett förändrat sätt att relatera till andra människor sedan respondenten börjat leva i ickemonogama relationer var även ett fynd i denna studie. Det kunde handla om respondentens upplevelse att vara friare i att inte dela in nya människor i relationsfack så som blivande partner eller vän men även att vara öppen för människors föränderlighet generellt. Mitchell (2014) fann i sin studie att människor som lever i ickemonogama relationer har en större möjlighet att fördela sina relationella behov på flera partners, vilket kan leda till att de orealistiska förväntningarna på var och en av dessa relationer mildras. Det är möjligt att denna forskning även kan förklara denna studies resultat. Då respondenternas egna förväntningar och förhoppningar om relationen inte bestäms av ramar konstruerade av förutfattade meningar eller normer om en relation, kunde de känna sig friare att upptäcka vad relationen kan komma att bli utifrån sina egna och den andres önskemål.

Respondenternas utsagor angående hur viktigt deras relationsval var för resten av livet varierade. För vissa respondenter var det en mycket viktig del och de satte även samman sitt ickemonogama relationsliv med andra aspekter av sig själva såsom egenskaper de identifierade sig med eller sin sexuella identitet. Relationer kan i dessa berättelser således vara en identitetsmarkör. Liknande resultat fann Klesse (2014) i sin studie där fynden visade på att polyamorösitet för vissa tjänar syftet som viktig referenspunkt för identitet samt att relationsskapandet i dessa fall ofta hänger ihop med andra identitetsmarkörer. Många i denna studies undersökta grupp uppfattade även att de fann styrka i att dela tankar med andra likasinnade. Detta går i linje med forskning som funnit att även inom till synes olikartade sociala grupper kan likartade upplevelser av förtryck leda till en gemensam bas för aktivism och social förändring (Warner, Settles & Shields, 2016). För andra respondenter i denna studie var de ickemonogama relationerna snarare ett sätt att hantera relationer i nuet och tedde sig vara ett sätt att inte lägga vikt vid att manifesteras något i stort men ändå ta sin upplevelse av relationen på allvar. Benson (2016) diskuterar i sin artikel den vanligt förekommande spänning mellan längtan efter samhörighet med andra likasinnade och besvikelsen då känslan av samhörighet uteblir. Spänningen kan bli extra tydlig då personen tillhör en minoritetsgrupp där de ickemonogama relationerna skulle kunna fungera som viktig identitetsmarkör och inom vilket ljus denna studies resultat kan ses. Då respondenterna har svårare att identifiera sig med andra egenskaper hos personer som lever liknande väljer de att istället se sitt sätt att organisera sina relationer som något de gör i nuet men inget som definierar dem.

Sättet att se på framtiden

För vissa respondenter var synen på sitt framtida relationsliv något som tätt hängde ihop med hur de såg på relationer och levde idag. De hade en känsla av att bära på erfarenheter och upplevelser som färgat deras sätt att se på relationer och som gjorde att de hade svårt att föreställa sig att de oreflekterat skulle kunna gå tillbaka till ett monogamt liv. Den polyamorösa diskursen har tagit intryck från många olika håll som exempelvis humanistisk psykologi, feministisk etik, queerfamiljeideologier, rörelser för sexuell frihet och diverse former av spiritualism och religion (Klesse, 2011). Dessa blandade infallsvinklar torde även leda till individers olika uppfattning om och möjligheter till utövande av sina ickemonogama relationer. Vissa anser även att det finns lika många definitioner av polyamori som det finns sätt att utöva dessa relationer (Easton & Hardy, 2009). I ljuset av detta breda spann av definitioner samt möjligheter för relationer går det att se respondenternas utsagor om sin förändring. Då de har upplevt och provat olika sätt att ha ickemonogama relationer samt såg möjligheter att omdefiniera dessa tedde sig möjligheten att gå tillbaka till ett monogamt

liv torftigt. Även om respondenterna utgav sig för att inte veta hur framtiden skulle komma att bli uppfattade de att de hade förändrats och att de skulle komma att ta med den förändringen i sitt framtida relationsliv.

För andra respondenter handlade synen på det framtida relationslivet även om praktiska detaljer såsom var de kunde komma att bo eller hur mycket tid som de skulle komma att ha för olika relationer. Vissa av dessa respondenter var öppna för möjligheten att leva i en för tillfället monogam praktik, trots en inre ickemonogam inställning, medan andra inte trodde att de skulle göra det. I båda fallen präglades utsagorna av en pragmatisk hållning. Vissa anser att monogama relationer separerar människor från vänskap, nätverk och sammanhang där de potentiellt skulle kunna engagera sig i politisk aktivism och därmed utmana dessa problematiska diskurser (Barker & Langdridge, 2010; Easton & Hardy, 2005). I ett motsatsförhållande skulle alltså människor i polyamorösa relationer utifrån detta resonemang få större möjlighet att träffa andra och därmed aktivt utmana problematiska diskurser. Genom detta sätt att se på hur monogama relationer kan påverka och begränsa människors möjligheter att utforska och engagera sig i medvetna val i sina relationer kanske det går att se respondenternas val av boendeform såväl som deras öppenhet för framtiden. Genom att respondenten intar en pragmatisk hållning och väljer var denne vill bo eller är medveten om var den väljer att spendera sin tid, kan den också skapa tillfällen för relationell aktivism vilket i detta fall skulle kunna vara att utmana normen om parrelationen. Möjligheten att påverka sina relationer i den riktning individen vill är en viktig del av upplevelsen av agens i relationen (Sheff, 2005). Att se sina relationer påverkade av praktiska val i en möjlig framtid var på detta sätt kanske för vissa respondenter också ett sätt att se det möjligt att påverka sitt liv.

Studiens begränsningar och framtida forskning

Denna studie har vissa begränsningar som bör bemötas. Då det endast var sju respondenter som intervjuades går det därför inte att generalisera fynden. Den kvalitativa forskningens ansats är dock inte att uttala sig om hur det är för alla som förmodas tillhöra samma grupp utan att få djupare förståelse för ett fenomen (Willig, 2013). I detta fall handlade det om att förstå och belysa respondenternas individuella betydelse av sina ickemonogama relationer. För att få vidare insikt i och fånga ytterligare aspekter av hur människor uppfattar att leva utanför den monogama parrelationen föreslås därför större studier av kvalitativ art.

I denna studie användes snöbollsurval där en av fördelarna är att minska risken för eventuellt omedvetet urval från intervjuarens sida (Noy, 2008). Dock är det möjligt att detta begränsar deltagarna i studien till vissa sociala kretsar där olika antaganden och funderingar om relationer reproduceras. Studien strävade inte efter att finna egenskaper eller tankegångar representativa för alla utövande icke-monogama men på samma sätt som att normer utvecklas i alla grupper finns risken att denna grupps eventuella normer påverkat resultaten.

Vidare var respondenterna en heterogen grupp med avseende på exempelvis att de hade olika sätt att utforma sina ickemonogama relationer där det för vissa var viktigare att ha en definition för detta än för andra. Huruvida respondenten lade vikt vid en primärrelation eller jämställde alla relationerna likt formen för relationsanarkism skulle kunna förutsättas påverka uppfattningen och betydelsen respondenten lade vid relationerna. Ingen åtskillnad gjordes heller utefter respondenternas ålder eller hur lång erfarenhet de hade av sina ickemonogama relationer. Möjligt är att respondenternas upplevelse är påverkade av var i denna process de befann sig, i en fas av utforskande eller i en fas av mer stabilitet, samt varifrån de befann sig i livet i stort med avseende på deras ålder. Då vissa även uppfattade sig

genomgått en inre förändring vore det exempelvis intressant att undersöka om denna förändring är beständig och hur respondenternas uppfattning ter sig efter olika lång tid. Framtida studier av longitudinell art skulle kunna klargöra huruvida respondenternas uppfattning av sina relationer skiljer sig åt med avseende på deras definition av relationer, var i processen de befinner sig samt med hänsyn till deras ålder. Det skulle även kunna belysa hur deras relationsupplevelser framskrider över tid.

Det framkom i vissa av respondenternas utsagor att de hade funderingar om sidor hos sig själva som de trodde kanske samverkade med deras relationsval, något denna studie inte förmådde täcka. Då respondenterna tillhörde en minoritetsgrupp samt upplevde sig påverkade av detta väcks vidare frågor av intersektionell art. Enligt ett intersektionellt perspektiv har människan utifrån ett maktperspektiv olika positioner som samverkar med varandra (Warner, Settles & Shields, 2016). Positionerna kan exempelvis vara att vara kvinna, ha en viss etnicitet samt att leva i ickemonogama relationer och är utifrån denna teori överlappande identiteter. Det är möjligt att det finns andra positioner respondenterna befinner sig i och som även påverkade betydelsen av att befinna sig ickemonogama relationer. Generaliserbarhet hade kunnat vara gynnsamt då exempelvis gruppen kvinnor skulle kunna bära på liknande uppfattningar om sina relationer utifrån sin gruppstillhörighet vilket hade kunnat generera andra fynd. För att klargöra huruvida det finns andra individuella faktorer och positioner som påverkar dessa respondenters upplevelse av att leva i ickemonogama relationer vore önskvärt med vidare forskning ur ett intersektionellt perspektiv.

Slutligen är intervjuarens reflexivitet och intervjun som metod viktiga frågor att ta upp. Kunskapen om relationer utanför parnormen samt egna erfarenheter av de samma kan ha varit en del av den förförståelse intervjuaren hade vid tillfället för studiens genomförande. Förförståelsen kan ha haft betydelse för studiens frågeställningar samt tolkning av resultatet (Willig, 2013). Intervjuarens förförståelse var dock något som respondenterna informerades om vid intervjutillfället vilket respondenterna uppgav var en anledning till att de kände sig friare i att dela med sig av sin egen upplevelse. Kvale och Brinkmann (2009) betonar även en risk med intervjuer som metod med hänvisning till maktasymmetri som skulle kunna uppstå mellan intervjuaren och respondenten. Förhoppningen med denna studie var dock att de positiva aspekterna av att bli intervjuad av någon med erfarenhet inom området skulle överbrygga dessa risker.

Konklusion

Denna studies ambition var att belysa och skapa kunskap utifrån berättelser från en minoritetsgrupps betydelsefulla och meningsbärande upplevelse av sina relationer. Resultaten visade att den undersökta gruppen respondenter som levde i icke-monogama relationer gjorde detta då det fanns olika aspekter som de inte trivts med i sina parrelationer. Då respondenterna istället valt att leva i icke-monogama relationer upplevde de sig oftast påverkade av normen om parrelationer, att de själva och synen på andra förändrats samt att de på olika sätt lade vikt vid sina förändrade relationsmönster. Den syn respondenterna hade på framtiden kom an på det sätt respondenterna organiserade sina relationer i dagsläget. Sammantaget visar studien på vikten dessa respondenter lade vid sitt sätt att organisera sina relationer, fynd som belyser betydelsen för dessa personers upplevelse av sitt eget liv vilket således även är en viktig fråga för den psykologiska forskningen. En av de viktigaste aspekterna av en lyckad behandling är att klienten känner sig förstörd av sin terapeut (Krause et al., 2011) och fördjupandet i dessa människors erfarenheter är således även av största betydelse ur ett kliniskt perspektiv.

Referenser

- Ambjörnsson, F. (2006). *Vad är queer?* Stockholm: Natur & Kultur.
- Anapol, D. (2010). *Polyamory in the 21st century. Love and Intimacy with Multiple Partners.* New York: Rowman & Littlefield Publishers.
- Barash, D. P., & Lipton, J. E. (2001). *The myth of monogamy. Fidelity and infidelity in animals and people.* New York: Holt and Company.
- Barker, M. (2006). This is my partner, and this is my.. partner's partner: Constructing a polyamorous identity in a monogamous world. *Journal of Constructivist Psychology, 18*, 75-88. doi: 10.1080/10720530590523107
- Barker, M., & Langdridge, D. (2010). Whatever happened to non-monogamies? Critical reflections on recent research and theory. *Sexualities, 13*, 748-772. doi: 10.1177/1363460710384645
- Benson, K. L. (2017). Tensions of subjectivity: The instability of queer polyamorous identity and community. *Sexualities, 20*, 24-40. doi: 10.1177/1363460716642154
- Brandon, M. (2011). The challenge of monogamy: Bringing it out of the closet and into the treatment room. *Sexual and Relationship Therapy, 26*, 271-277. doi: 10.1080/14681994.2011.574114
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology, 3*, 77-101. doi: 10.1191/1478088706qp063oa
- Conley, T. D., Moors, A. C., Matsick, J. L., Ziegler, A., & Valentine, B. (2012). A critical examination of popular assumptions about the benefits and outcomes of monogamous relationships. *Personality and Social Psychology Review, 17*, 124-141. doi: 10.1177/1088868312467087
- Conley, T. D., Moors, A. C., Matsick, J. L., & Ziegler, A. (2013). The fewer the merrier?: Assessing stigma surrounding consensually non-monogamous romantic relationships. *Analyses of Social Issues and Public Policy, 13*, 1-30. doi: 10.1111/j.1530-2415.2012.01286.x
- DePaulo, B. M., & Morris, W. L. (2005). Singles in society and science. *Psychological Inquiry, 16*, 57-83. doi: 10.1080/10478840X.2005.9682918
- Easton, D., & Hardy, J. W. (2009). *The ethical slut. A guide to infinite sexual possibilities.* San Francisco: Celestial Arts.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis.* Oxford: Norton & Co.
- Faur, A. (2007). *A qualitative analysis of cultural discrimination stress.* Opublicerad doktorsavhandling, The University of Toledo: Ann Arbor, USA.
- Foucault, M. (2002). *Sexualitetens historia* (3:e upplagan). Göteborg: Bokförlaget Daidalos.
- Frisén, A., & Wängqvist, M. (2011). Emerging adults in Sweden: Identity formation in the light of love, work, and family. *Journal of Adolescent Research, 26*, 200-221. doi: 10.1177/0743558410376829
- Fuhrman, R. W., Flannagan, D., & Matamoros, M. (2009). Behavior expectations in cross-sex friendships, same-sex friendships and romantic relationships. *Personal Relationships, 16*, 575-596. doi: 10.1111/j.1475-6811.2009.01240.x
- Giddens, A. (1995). *Intimitetens omvandling: Sexualitet, kärlek och intimitet i det moderna samhället.* Nora: Nya Doxa.
- Kipnis, L. (2003). *Against love: A polemic.* New York, NY: Pantheon Books.
- Klesse, C. (2006). Polyamory and its 'others': Contesting the terms of non-monogamy. *Sexualities, 9*, 565-583. doi: 10.1177/1363460706069986
- Klesse, C. (2011). Notions of love in polyamory- Elements in a discourse on multiple loving. *Laborator, 3*, 4-25.

- Klesse, C. (2014). Polyamory: Intimate practice, identity or sexual orientation? *Sexualities*, 17, 81-99. doi: 10.1177/1363460713511096
- Krause, M., Horvath, A., & Altimir C. (2011). Deconstructing the therapeutic alliance: Reflections on the underlying dimensions of the concept. *Clínica y Salud*, 22, 267-283. doi: 10.5093/cl2011v22n3a7
- Kroger, J. (2007). *Identity development through adulthood*. New York: Oxford University Press.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3:e upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- LenzTaguchi, H. (2006). *In på bara benet. En introduktion till feministisk poststrukturalism*. Stockholm: HLS Förlag
- Lewin, Bo. (2002). Sexualiteten som social konstruktion. I P. O. Lundberg (red.), *Sexologi*. (ss. 129-141). Stockholm: Liber
- Magnusson, E. (2006). *Han, hon och hemmet. Genuspsykologiska perspektiv på vardagslivet i nordiska barnfamiljer*. Stockholm: Natur&Kultur.
- Marcia, J. E., Waterman, A. S., Mattesson, D. R., Archer, S. L., & Orlofsky, J. L. (1993). *Ego identity: A handbook for psychosocial research*. Berlin: Springer-Verlag.
- Mitchell, M. E., Bartolomew, K., & Cobb, R. C. (2014). Need fulfillment in polyamorous relationships. *Journal of Sex Research*, 51, 329-339. doi: 10.1080/00224499.2012.722998
- Montgomery, M. J. (2005). Psychosocial intimacy and identity: From early adolescence to emerging adulthood. *Journal of Adolescent Research*, 20, 346-374. doi: 10.1177/0743558404273118
- Morrison, T. G., Beaulieu, D., Brochman, M., & Beagliaoich, C. Ó. (2013). A comparison of polyamorous and monogamous persons: Are there differences in indices of relationship well-being and sociosexuality? *Psychology & Sexuality*, 4, 75-91. doi: 10.1080/19419899.2011.631571
- Mägi, E., & Zimmerman, L. (2015). *Stjärnfamiljejuridik*. Stockholm: Gleerups.
- Nordgren, A. (2007). Hur vi delas upp och hur vi hör ihop. I E. Alvemark, & T. Leffler (red:er.), *Könsskrig* (ss. 51-59) Stockholm: Bokförlaget Atlas
- Nordgren, A. (2012). *The short instructional manifesto for relationship anarchy*. Hämtad 2 mars, 2017, från <https://theanarchistlibrary.org/library/andie-nordgren-the-short-instructional-manifesto-for-relationship-anarchy>
- Noy, S. (2008). Sampling knowledge: The hermeneutics of snowball sampling in qualitative research. *International Journal of Social Research Methodology*, 11, 327-344. doi: 10.1080/13645570701401305
- Paulsson, I., & Wennberg, K. (2014). *Möt mig där jag är. Personer med ett polyamoröst relationssätt berättar om sina upplevelser av psykoterapi*. Opublicerad psykologexamensarbete, Lunds Universitet: Institutionen för Psykologi, Lund.
- RFSU. (2009). Poly, så funkar det. Hämtad 14 februari, 2017, från <http://www.rfsu.se/Bildbank/Dokument/fakta/poly-guide-2009.pdf>
- Robinson, V. (1997). My baby just cares for me: Feminism, heterosexuality and non-monogamy. *Journal of Gender Studies*, 6, 143-158. doi: 10.1080/09589236.1997.9960678
- SCB. (2001). Att gifta sig- eller bara bo ihop? Hämtad 13 februari, 2017, från http://www.scb.se/Grupp/Valfard/_Dokument/A05ST0104_01.pdf
- Sheff, E. (2005). Polyamorous women, sexual subjectivity and power. *Journal of Contemporary Ethnography*, 34, 251-283. doi: 10.1177/0891241604274263

- van der Lee, M. (2013). Rätt person, rätt relation – Unga vuxnas syn på kärleksförhållanden och äktenskap. Opublicerad psykologexamensarbete, Göteborgs universitet: Psykologiska institutionen, Göteborg.
- Walch, S. I., Ngamake, S. T., Bovornusvakool, W., & Walker, S. (2016). Discrimination, internalized homophobia, and concealment in sexual minority physical and mental health. *Sexual Orientation and Gender Diversity, 3*, 37-48. doi: 10.1037/sgd0000146
- Warner, L., Settles, I., & Shields, S.A., (2016). Invited reflection: Intersectionality as an epistemological challenge to psychology. *Psychology of women quarterly, 40*, 171-176. doi: 10.1177/0361684316641384
- Wennerberg, T. (2013). *Själv och tillsammans. Om anknytning och identitet i relationer*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology* (3:e upplagan). Maidenhead, UK: Open University Press.
- Wängqvist, M., Carlsson, J., van der Lee, M., & Frisé, A. (2016). Identity development and romantic relationships in the late twenties. *Identity, 16*, 24-44. doi: 10.1080/15283488.2015.11211819
- Öftsti, A. (2010). *Parrelationer. Kärlek, intimitet och samlevnad i en brytningstid*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1.

Informationsbrev:

Hej!

Jag heter Frida Hulthén och går termin tio på psykologprogrammet i Göteborg. I vår ska jag skriva min examensuppsats vilken i mitt fall kommer baseras på intervjuer av 5-8 personer. Jag är intresserad av att intervjua personer som på ett eller annat sätt har valt att leva utanför parkonstellationens form och praktik, sexuellt och/eller relationsmässigt. Huruvida en kallar sig relationsanarkist eller har en annan definition är mindre viktigt, det jag vill lyfta är personers tankar, upplevelser och erfarenheter kring att leva på ett annat sätt än normen kring seriell monogami. Temat jag är intresserad av att undersöka är i huvuddrag upplevelsen av att leva i relationer utanför parnormen och hur detta formar och utvecklar personen ifråga. Intervjun tar ca 30-40 minuter att genomföra och deltagandet kommer självklart att vara anonymt. Resultatet kommer att återges i en rapport som beräknas vara färdig i maj och kommer då vara tillgängligt för alla som deltagit i studien. I den mån vissa resultat exemplifieras med t.ex. citat kommer dessa vara avidentifierade och allt material hanteras med hänsyn till de intervjuades integritet. Intervjuerna kommer att spelas in för att underlätta transkribering men kommer därefter förstöras. Företrädevis vill jag träffas för att genomföra intervjun på Psykologiska Institutionen, eller om det blir svårt logistiskt- i den intervjuades hem. Som det ser ut nu önskar jag genomföra intervjuerna v.3 och v.4, helst någon gång mellan 19e och 23e januari.

Jag är hemskt tacksam för allt deltagande och hoppas att du är intresserad av att vara med!
Mvh Frida

Bilaga 2.

Samtyckesformulär för examensuppsatsen:

”Upplevelsen av att leva i en relationspraktik utanför parnormen”

Jag har blivit informerad om studiens syften, hur det material som samlas in hanteras, hur studien går till och vilka som är ansvariga. Jag har fått möjlighet att ställa frågor om studien och fått mina frågor besvarade. Jag har blivit informerad om att mitt deltagande är frivilligt och att jag kan avbryta när som helst.

Jag samtycker till att delta i studien:

Underskrift: _____

Datum och ort: _____

Bilaga 3.

Intervjuguide:

Bakgrund:

Ålder, kön (egen definition), sysselsättning

Vill du inledningsvis berätta hur du lever/ praktiserar relationer?

Hur viktigt är det för dig (som person) att du lever så här?

Har du alltid vetat att du ville leva så här?

Hur länge har du levt så/ sett på relationer på det sättet?

Hur var det innan?

Vad påverkade dina tankar om detta?

Hur kommer det sig att du började tänka annorlunda, och hur tänkte du då?

Hur tror du att dessa tankar påverkar ditt sätt att leva (idag) och upplevelsen av det?

Har du någon gång reflekterat över att du vill leva annorlunda än du gör nu?

Kan du beskriva dina tankar kring det?

Hur tror du att du kommer leva i framtiden?

Vilka faktorer skulle kunna påverka dig till att omvärdera sättet du har dina relationer på idag?